1876. VIII. évfolyam. 133. szám. Kedd, julius 11.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.
Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

Helgoland s a fiasco.

A véres dráma, a régen rémkép gyanánt szerepelt s a békeszerető emberiség keblét évtizedeken át rémülettel, aggodalommal elárasztó keleti kérdés függönye fellebbentetett s nyilt sisakkal kiléptek a küzdhomokra a szerbek, délszlávok a török ellen, és a harcz tényleg foly, de miután ezen gyászba borult Szerbia édes hazánk szomszédságában van, lehetetlen nem aggódnunk saját hazánk, de mi több az egész osztrák-magyar birodalom jövője fölött, miért is a kedélyek megnyugtatására, mert látnoki tehetséggel nem birunk, emberi számitással, érvelésekkel, — gondolattanilag — nem politikailag szükséges a helyzetet s a lehetséges eseményeket vázolni.

Ha a három nagyhatalom, t. i. Porosz, Orosz és az osztrák-magyar közt valódi őszinte, „az európai békét biztositó?“ egyezmény létezik, akkor tehát az egyesülés alapjának, indoknak, közös érdeknek, valamint az elérendő czélnak is ugyanazonosnak kell lennie, nyilt titok az, miszerint ezen délszláv-török háboru protectora minden tekintetben az orosz, s ezt tudván a szövetség elveinél fogva a másik két hatalomnak csakis vagy egyenes beleegyezése, vagy talán a legjobb esetben „közömbössége“ és semlegessége mellett történhetik a balkán félsziget szinterén lejátszandó szomoru európai „válság“ harczdrámája, e szerint akár közvetett vagy közvetlen befolyás mellett a szövetkezés egyedüli czélja csakis a török sauzerainitás megszüntetése Európában, Konstantinápoly birtoklása, egy szóval: a keleti kérdés megoldása, s sikerülés esetén egy délszláv dunai birodalom állana kilátásba; ha ez igy történnék, a mitől saját állami érdekeinket tekintvén a magyarok istene mentsen! akkor a Dunát mint összes birodalmunk kelet kereskedelmi üterét, uralva egy a czivilisatió s cultura relative aránylag alantibb fokon álló tömörült legalább is 30 milliom lélekre menő szláv nép, mely egyátalán még jelenleg az osztrák-magyar czivilisatióval s culturával nem versenyezhet, következőleg annak missiójával Európában meg sem bizható, megsemmisüléssel fenyegetné drága hazánkat s nemzetünket.

Ha ezen praecedens áll, akkor a természetes logikai következménynek is állania kell, t. i. miszerint az alliance elleni államcsoport volna kétségen kivül a Török, Anglia, Franczia s Olasz, mert a török a végsőig birodalma autonomiájáért, s léteért, Brittania keletindiai világkereskedelmeért stb. külön érdekeikért lépnének akarva nem akarva szövetségbe.

Az osztrák-magyar birodalom a legkedvezőbb esetben is, ha a délszlávok a törököt legyőznék, mit nyerne? határán egy Délszláviát, a valódi délbirodalmat, melynél veszedelmesebb az osztrák-magyar birodalomra, de kiválólag hazánkra nézve nem lehetne, sőt az állam léte s életkérdése függne ettől, ha pedig az osztrák-magyar az orosszal, vagy inkább annak érdekeiben actióba közösen nem megy, akkor logice természetes, miszerint az orosz invasiótól előbb-utóbb lehetne méltán tartani, tehát ezen diplomatikai csapdából menekülés csak is egy feltételt enged, t. i. egy közvetlen, rendületlen szilárd semlegességet s épen azért egy közvetett gravitálást az érintett coalitióhoz, mely által tekintvén a birodalom jövőjét nagyobb biztositásra tarthat igényt.

Tehát első és mulhatlan teendőnk hazánk délhatárszéleit bekeretelni hazájukat s koronás fejedelmüket egyaránt szerető honvédeinkkel, kik szükség esetében minden előre látható esélyekben a trón s haza biztos s lovagias támaszai lennének.

A porosztól, ki szomszéd hatalmánál fogva a monarchiát fenyegethetné? nem tarthatunk, mert nagy Németországnak, — habár az államaxiómája az egyesitett Németország, — az tényleg nincsen meg, mert a porosz souverain hatalma s német császársága daczára nem a legkedveltebb német családi elem, „jegecpont“, s mit érez a Szász, Hannover, Bajor stb? Ezt olvasóink józan itéletére bizzuk, tehát a porosz nem mozdulhat oly könnyen, mint némely politikusaink vélik, mert a Franczia dél Némethon, de mi több, az angol flotta az észak-német tengeren sakkban tartaná őtet, és ez azon ok, mely miatt annyira szeretné birni Bismark Helgolandot, a német tengeren létező a természet által alakitott erődítvényi szigetet, hogy magát ott befészkelvén egy kis Gibráltárt az angol, franczia s német partok közt teremthetne, melylyel azután szépecskén az angol csatornának (english channel) s a Themsének mint a londoni kikötőnek imponálhatni vél . . . de a brit mint egy előrelátó mathematikus-politikus nem kedveskedik Helgolanddal a porosznak, ki ekkép fiaskót csinált, — hisz ha a porosz mozdulna, akkor a brit marine p. Cukshavennél blokkirozná a kikötőt, s igy dominálva az Elbe torkolatát, a hamburgi s altunai kereskedést elzárná, igy történnék ez Bremával, s a többi német kikötőkkel, melyeknek flott kereskedése Némethon életkérdése, — e szerint az angol a tengeren, a franczia a continensen „Haltot“ parancsolna a német agrandisatiójának, mert a modern civilisatió, cultura s cosmokereskedelem aerájában csakis ez határoz, — s ha ekkép Némethonnak kivitele az északtengeren elzárattatnék, akkor állami létezhetése vészteljes precair kérdésbe jönne! hisz ma a pénz s kereskedelem a hatalom, a civilisatió s cultura a hóditási fegyver!

Ha államunk a Törökkel tart titkon vagy nyiltan, akkor már közvetve az Angollal is tart, ha az angollal, akkor a francziával is stb. s csakis igy van birodalmunk dunai kereskedelme Budapest keleti emporiumjával mind saját, mind germania érdekeiben a Duna mentiben egészen a Fekete tengerig biztositva, mely ezen hatalmak népeinek boldog s biztos existentiájuk főlétkérdése, egy szóval: az osztrák a magyar monarchia érdekeinél fogva biztosabb s üdvhozóbb eredménnyel inkább Anglia, mint Russia felé, hogy gravitáljon — világos! — vagy az érintett rideg semlegességben s a non interventió napoleoni dogmájában találhatjuk fel közös államunknak mind jelenlegi, mind jövő üdvét s biztos fennmaradhatását, s mind ezt jól feltogván a rejtélyes jövővel számot vetve mi sem szükségesebb, — mert Hanibal a kapu előtt — mint az összes nép, nemzetek s pártok erős tömörülése, s a másodlagos időszerinti lényegtelen kérdések felfüggesztése, mert ezt parancsolja az állam s haza üdve, továbbá a „lenni vagy nem lenni“ fölötti legszentebb érzés „a hazaszeretet.“

Az Ausztria-Magyar monachiának létkérdése: „Az Anglia felé való gravitálás.“

Mi ugyan jól emlékszünk I-ső Napoleon enunciatiójára, a midőn ő az Ilona szigeten azt jósolá: „30 év mulva vagy egész Európa köztársaság, vagy pedig kozák leend.“ Azonban mind a két állitása igaztalan, mivel ezek csak rémképei valának az annyira feltüzelt phantasiájának, midőn mindenütt maga körül Roberspiereket, vagy a leégett Moskow phantomjait a lemészárolt s megfagyott hőseinek lelkét látta maga előtt.

Az elsőre Európa népei még nem érettek s annak alapja az általános polgári erény hiányzik, — a másiktól pedig nem tartunk, mig egy osztrák-magyar harczfi szive lüktet s John Bull velünk van.

De ha Canada miatt talán? America Anglia ellen fegyverkezik, mert hadbudgetjét 30 milliom dollárral fölemelte, hadihajóit erősen felszereli, egy szóval: hadi előkészületeket tesz stb. akkor Angliát a tengeren paralizálva drága hazánk látkörét egy komor büzös köd homályba boritaná, melynek eloszlatását csakis a kiszámithatlan európai chaoticus esélyek végeznék be, s megnyugtatásunkra a logicai érvelés helyett csak „a data fata secutus“ jelszó maradna.

Dr. K . . . . József.

— **Szerbia hadikölcsöne.** Milovan Jankovácz, ki Oroszországba utazott kölcsönt felvenni Szerbia részére, eredmény nélkül tért vissza. A nagy orosz bankárok, tekintettel Gorcsakoff politikájára, nem akartak az üzletre rá állani. Később meglehet, hogy akad pénz, de nagy kamatok mellett. A szerb közvetitők egyike, Protics Millislav, egyelőre még Sz.-Pétervártt maradt.

— **Az uj vám-** és kereskedelmi szövetségi szerződés Ausztria és Magyarország közt már szövegezve van és az országgyülés őszi ülésszakának első tárgyát képezendi. Az uj vámtariffa azonban csak mártius vagy áprilisban fog a törvényhozásnak előterjesztetni. A tariffa számos tételét illetőleg ugyanis kikötötték, hogy azok csak ugy lesznek érvényesek, ha az illető áruczikkre vonatkozó feltevések és adatok alaposaknak bizonyulnak. Most a magy. szakelőadók ez irányban ujabb tanulmányokat tesznek és az eredményről jelentést teendnek, melyet a kereskedelmi miniszter a min. tanács elé fog terjeszteni. Csak azután fogják a vámtariffát végleg szerkeszteni.

A Reverenda garázdálkodásai!

Sokáig gondolkoztam felette, ha vajon válaszoljak e a „Szabolcsi lapok“ 27-ik számában „Sz. E.“ firma alatt Simon Endre nyiregyházai plébános által ellenem irt, jobban mondva iratott rágalmaira.

Minthogy azonban eszembe jutott egy barátom megszokott szójárása t. i. hogy „nincs nagyobb bosszuság, mintha az ember haragszik“, gondoltam magamba, sokkal jobb lesz, ha az én drágalátos papocskámat eszi a méreg, mintha én csak legkissebet is boszankodom.

Ama kotyvalék, melyben több hazugság foglaltatik, mint helyes mondat a többek között Simon Endre plébánuska a következőket iratja Sz. E. bérenczével:

„Egy másik ujdondász a „Debreczen“ czimü lapban Gávay Sándor álnév alatt vulgó M. I. a piaczról, hol neveltetését nyerte, s kinek elméleti tudománya az elemi iskolán tul nem terjed, gyakorlati vagyis életbölcsesége a fegyintézetből merittetett: az egyházi s városi tekintélyesb (?) előljárók ellen oly ferde hireket közöl, melyekre bizton merjük állitani. „Ignotos fallit, notis est derisui.“

Minden egyébb hazudozásait és aljas piszkolódásait megvetve és visszautasitva, ezekre, mint egyenesen személyem ellen intézett durva bántalmakra szabad legyen nekem ezen óriási törpének a következőkben válaszolni.

Az, hogy az én „elméleti tudományom az elemi iskolákon tul nem terjed, csupán annyiban igaz, hogy én nagyobb iskolákat nem jártam. Azonban, a mint a páterkén nagyon szomoruan tapasztalható, hogy csupán annyit tud, de azt sem helyesen, a mit és amennyit az oskolákban tanult, ugy nekem is az lenne legnagyobb szerencsétlenségem, ha ezen, de bármely más tekintetben is hasonlitanék Simon jezsuita páterhez.

Hogy én nem oskoláztam, s a mi keveset tudok, azt önszorgalomnak köszönhetem, ezt nem szoktam titkolni, sőt büszke vagyok rá.

A mi pedig ama néven sem nevezhető ostobaságát illeti páter Simon és hü adlátussa Sz. E.-nek, melyszerint, hiriapilag szememre veti elzáratásomat, először is megjegyzem, hogy az teljesen köztudomásu dolog lévén, csak a legdurvább rosz akarat ismételheti azt nyilvános organumban.

Egyébiránt hidje meg édes kis páterkém, hogy ezért sincs okom pirulni, mert hogy én egy olyan embert, ki engem minden elfogadható oknélkül arczul ütött nyilvános helyen, „prima furia“ ugy találtam megütni, hogy agybafekvő beteg lett bele és hogy ezen esetből ön és önhöz hasonló jó embereim tőkét csináltak s engem minden jog és igazság ellenére politikai indok — s egy jó adag személyes bosszu folytán elzártak — ezt egyátalán nincs mit szememre bányni, annyival kevésbé pirulnom érte.

De ha már ön ily aljas fegyvereket használt ellenem önnek is meg kell engednie, hogy az ön szeplőtlen(?!) multját némileg szellőzthessem.

Mindenekelőtt lássuk azon ügyet mely miatt ön tajtékzó dühében ellenem vont.

Samassa érsek ő méltósága, itt léte alkalmával, a helybeli rom. kath. egyházi dalárda alaptőkéje javára egy kegyes adományt méltóztatott önnél hagyni a végett, hogy azt szolgáltasa át a dalárda pénztárába.

Ön azonban ő méltósága elmenetele után 2 mond két hét mulva sem értesitette a dalárdát még arról sem, hogy hagyott valamit ő méltósága és nemcsak hogy át nem adta ön az adományt azonnal, mint az önnek becsületbeli kötelessége lett volna, de még akkor is a midőn két hét elteltével a dalárdai tagok magok közzül kettőt, ezen ügybeni kérdezősködés végett önhöz elküldtek, még akkor is sem azt meg nem mondta ön, hogy mennyit hagyott ő méltósága sem át nem adta az egész ajándék összeget a mint illett volna, hanem csupán 5 ftot ezen szavak kiséretébe: „hagyott, hagyott itt van 5 frt igyák meg.“

Erre aztán a dalárda tagjai ő méltóságának egy szép levélben megköszönték az 5 frt kegyes adományt, mely köszönő levél folytán ön érsek ő méltóságától sürgönyt kapott, hogy a „dalárda ügyet azonnal hozza rendbe“, de ön még a sürgöny vétele után is csak 3-ad napra hozta rendbe ezen ügyet olyformán, hogy még 20 frtot adott által a dalárdának, mint érseki kegy adományt az elébeni 5 frthoz. Ugy hiszem, hogy ebből világos, hogy Gávay Sándornak tökéletes igaza volt és ezennel én is aláirom az ön által nebeztelt közleményét, nemcsak de bozzá teszem miszerint még azon is kételkedem, hogy érsek ő méltósága a helybeli róm. cath. dalárdának csupán csak azon 25 frtot ajándékozta volna, melyet ön a dalárdának átadott. Kétkedem azon is, hogy a szinigazgató részére csak 20 frtot hagyott volna Ő méltósága.

Plebánus ur! hát arra mit teszik mondani, hogy a szegény szinigazgató is mint egy 12—15-ször fáradott és fáradtatott önhöz, a mig azon 20 frtocskát megkaphatta?

Mikecz József.

(Folyt. köv.)

— ***A magyar fővárosból.*** **Ő felsége a király** gr. Bethlen Miklós honvéd őrnagy lemondását elfogadta. **A Budapesten** tartandó nemzetközi congressus ülésén leendő részvételre a fővárosi tanács részéről Kada Mihály alpolgármester és Rupp Imre tanácsnok küldettek ki. **Rudolf** koronaherczeg hir szerint orosz tábornokká fog kineveztetni. **Zöchling József** vizvezetéki pénzszedő mult csütörtökön nejétől bucsut vett, de távozásának okát nem mondta meg, s azóta eltünt. **A Duna jobbparti** árvizkárosultak érdekében müködő segelybizottság eddig 40,000 frtot osztott ki. **A bombatér** közelében egy matróz a Dunába esett. **Szabó Károly** kitünő történet tudósunk nagy fáradsággal irt bibliographiai munkáját a m. tud. akadémia fogja kiadni.

Török-Szerb háboru.

A török sereg a keleti csatatéren Widdin és Pirot között le egészen Holig hoszan nyulik le Szerbia határain, hasonlóan egy óriás karhoz, mely vagy körül öleli, vagy ketté vágja Csernajeff seregét, mely Pirotnál csufosan megveretett. E csata fontos jelentőségü nemcsak Csernajeff megveretése, hanem a miatt is, hogy a szerb hadmüveleti vonalt elvágták teljesen, mi az ország belsejének feladásával egyértelmü.

Novi — Bazár előtt a szerbek egy nagy diadalt hazudtak, mert hogy hazugság azt abból is láthatni, hogy a török csapatok Novi-Bazár előtt állanak, sőt a tunovoi és serczevoi magaslatok közt Zach seregét visszaüzték Szerbiába.

Csernajeff seregét, mint emlitettük positióiból elüzték. Tudni való, hogy a nyolcz napi háboru eddigi eredménye az, hogy Szerbia támadása hajótörést szenvedett s egyetlen intact hadserege most már a szerb-területvédelmére szorul.

Csernajeff seregét legujabb táviratok szerint Nikolaja-nál is megverték.

Novi-Bazár legujabb megtámadásánál a szerbek 3000 halott s sok sebesült hátrahagyása után megfutottak. Szombaton Sokidja mellett ismét megverettek 500 halottat s 10 ágyut vesztettek.

— ***Vidéki hirek.*** **Prém József** ismert iró, a „Veszprém“ szerkesztője legközelebb kiadja költeményeit. Ajánljuk az olvasók figyelmébe. **Faddon** Berki János 60 éves öreg ember felakasztotta magát. Apja épen ily korban hasonló halállal végezte ki magát. **Középlak** határán az árviz sok kárt tett. **Aradmegyében** egy 6 tagból álló rablóbanda garázdalkodik. **S.-Szt.-Györgyön** két bérest ásás közben a föld agyon sujtott; egyik teste ketté szakadt, a másik lábán szenvedett sérüléseket. **N.-Váradon** egy ember a fotogén lámpával való banásmód közben nagy égési sebet kapott. **Láczi János** puszta szentkirályi lakos Hajagos Palt ki neki szomszédja volt agyonütötte. **N.-Váradon** Nyisztor József árvaszéki ülnök s Jedlicska Gusztáv ügyvéd meghalitak. Béke poraikra!

Külföld.

— **Az egyesült államok** száz eves függetlenségi jubileumáról több ujabb részlet jött tudomásunkra. A nagyobb városokban kivilágitások s diszlövések voltak, a hivatalos épületek s több magánépület is feldiszitettek. Philadelphiában az ünnepélyre több százezer ember gyült össze, jelen voltak többek közt a braziliai császár, Hayes korányzó, Oskar svéd trónörökös s a legtöbb követ s kiállitási biztos. Az ünnepély diszét mintegy 100 ezer katona is növelte. A házakat a sok zászlótól alig lehetett látni. Az Independencequarsen mintegy 100 ezer ember jelenlétében nagy ünnepély tartatott, melyet a „Tne grand Republic“ czimü nyitány s Stewens püspök imája nyitott meg. A nemzeti hymnus eléneklése után Holmes Wendell

---

A „DEBRECZEN“ tárczája.

Margit.

Regény egy kötetben.

Irta:

Telmann Konrád.

(Folytatás.)

Siegfried sokáig igyekezett kéziratában tovább dolgozni, de ma este gondolatai zavartak voltak, és a herczegné és a nő alakjai csodálatosan össze vegyültek.

Margitra kellett gondolnia.

Tettetés volt ez, vagy ilyen volt valóban természete? Nem volt képes gyöngéd, nőies indulatokra? Hasztalanul beszélt oly melegen és annyi bensőséggel? Csak azért, hogy kinevettessék? Heves léptekkel járkált szobájában. Miért vonta be mindig a beszédbe Natália nevét? Hogy őt boszantsa? Kinevette még ahozi vonzalmaért is, az ő szemében csak nevetséges volt. Azért mert Drossen grófnőig emelte szemét? Ezért gunyolta a költőt, a ki elcsábitatja magát egy talány megoldására? Ezért? Gondolkozva megállott.

— Talán ez a te elveszett Krimhilded Siegfried, és te kinevetheted Brunnhildát ha a tied lesz.

Mosolygott.

— Nem lehet az ember egy leánynyal jól, a nélkül, hogy ily ostoba gondolatok ne ébredjenek fel benne? Legjobb barátnőm lehetne, társalgása reám nézve üdülés, melyre pedig nagy szükségem van azon fáradalmak után, miket hivatásom csak ugy magával hoz; szeretném mint nővéremet, kit annyira nélkülözök, kinek gyöngéd keze elsimitaná az akadályokat utamból, hogy az egyenesebb legyen; napsugár lehetne reám nézve, mely mellett felmelegedném, ha a világ hideg és fagyos; de szeretni, mint egy nőt szeretnem kellene, ki nőm leend — nem tudnám. És nem is tehetném boldoggá.

Egyszerre hallgatózva megállott. Zongora hangok hatottak hozzá, hatalmas, büvölő, de vad hangok.

Ki lehet ez? Henning gróf bizonyosan nem, ő karosszékébe ült és a hirlapokat olvasta, ha még nyugodni nem ment. Vagy Margit? És a Brunnhilda?

— Na Brunnhilda legalább zeneértő, mint mai világban minden leány, gondolá magában.

A hangok mindég erösebben hatottak fel hozzá.

— Ez lehetetlen, az müvész, a ki a billentyükön játszik.

Mig egy perczig hallgatott, azután lement. Midőn a kerti terem ajtaját, mely csak bevolt hajtva, zajtalanul felnyitotta, Margitot látta a zongora előtt ülni.

Maradandó látvány volt.

Támlányában hátra dőlve, szemei félig csukva, aranyhaja felbomolva hullott nyakára, s karcsu ujjai repültek a billentyükön.

A teremben sötét volt, csak egy gyertya fénye lobogott a légvonattól a nyitott ablaknál levő asztalon, de a holdsugarak keresztül törtek a hárs zöld lombjai között, és a leány feje körül reszkettek.

Siegfried megállott a küszöbön, tekintete az elbájoló képleten nyugodott.

Margit ábrándozott. Hatalmas megragadó hangok voltak azok melyeket a hangszerből kicsalt, és keresztül özönlöttek a szoba csendjén, a szelid holdas éjbe. Ujjai gyakran átfutottak a billentyükön, s ugy tetszett, mintha a szenvedély minden hangja felébredne, mintha egyik a másikat akarná elbóditani, és még is mindnyájan össze olvadtak magasan hullámoztak, és süllyedtek ismét alá.

Azután egy csendes, békéltető hang szólott közbe, eleinte alig hallhatólag, mindég hangosabban, mindég intőbben, szelidebben és csábitóbban, mig a feltornyosult hullámok lassankint elsimultak és a folyam csendesen mozogva verdesé a partot, és végül a homályos holdfény a csendes viztükrén tört meg.

A hangok elnémultak, mint egy lehelet tünt el az utolsó a csendben.

Siegfried nem mozdul, mint egy oda büvölten állott, s behunyta szemeit, mintha minden kül behatást elakarna magától odázni.

Midőn ujra felnyitá szemét, Margit állott előtte. Már fel volt állva, de keze még a szék támláján volt, s szeme feleletet kérve, csak nem daczosan tekintett reá.

Eleinte alig talált szavakat.

— Bocsásson meg Margit, mondá rebegve.

Margit ujjaival a széktámláján játszott.

— Azért jött, hogy ujabb fegyvereket szerezzen ellenem? Eddig engem mindenben nőietlenuek talált, mert játékomat is eltéli?

E hidegség vissza adá nyugalmát.

— Ön szigoru Margit, mondá, és én nem érdemlem meg szigorát. Ha azt mondanám, hogy játéka ellenálhatatlanul vonzott és csábitott, hogy elbüvölve éreztem magamat midőn itt állottam és önt játszani hallottam, müvészileg játszani, ön azt hinné gunyolódom és nem hinne nekem. Tehát mit mondjak önnek? Nem tehetek egyebet, minthogy bocsánatát kérjem, a miért hivatlanul ide jöttem és leskelődtem. De ne féljen birálatomtól, értem a zenét és szeretem is, de még is kontár vagyok benne. Vegye gunynak vagy igazságnak, meg kell mondanom, ön a szivéből játszott, és mily kevesen tudják ezt ma, midőn minden leányszobában egy zongora áll, és a hangjegy cserélgetés napi szükségletté lett. Auerbachchal együt azt mondom, kartácsot egy millió zongorának, mert olyanok mint a könyválványok, melyeken egész sora van a Classikus iróknak diszkötésben de melyekhez nem nyul azon kéz, mely inkább olvassa a tiltott regényeket. E számtalan zongora mellé rejtőzik a felületes müveltség, mely zenész szellemmel akar dicsekedni, de annál, jobban esik ha egy müvészi kéz érinti a billentyüket.

(Folyt. köv.)

felolvasta a függetlenségi nyilatkozatot. Ezután jött Brazilia üdvözlete, Táylor ódája, Haendel „Messiás"-ának egy részlete s végül az aldás. Este nagyszerü tüzjáték volt. A német egyesületek ugyanekkor tüntetőleg leplezték le Humbolt Sándor szobrát a Fairmount parkban, mely szobrot Berlinben öntöttek s 18 ezer dollárba került.

UJDONSÁGOK.

* **Mindazon** t. előfizetőinket, kik f. évnegyedre előfizetéseiket kiadó hivatalunkhoz még be nem küldötték, felkérjük, hogy az iránt nehány nap alatt intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap további küldésében akadály ne legyen.

* **A debreczeni helv. hitv.** egyháztanács folyó 1876-ik év julius hó 12-ik napján ülést tart, melyre az egyháztanács tagjai meghivatnak. Tárgy: Elnök választás.

* **Temesváry** szintársulatának a budai szinkörben, mióta a nemzeti szinház szünetel, jobban megy dolga, s tömegesebb látogatója van, mint azelőtt, minek mi nagyon örvendünk. Egyébiránt a látogatottság egy részben tulajdonitandó a vendégmüvészek felléptének. Igy legutóbb gyönyörködtette a közönséget Vizváry, kinek játékáról egy fővárosi lap a következőket irja: Vizváry Gyula tegnapelőtt lépett föl másodszor Szigligeti „Nagy apó" czimü énekes vigjátékában. A nagyszámu közönség már megjelenésekor tapsokkal fogadta, s mindvégig tapsokkal kisérte játékát. Felvonások után is többször kihivták. Vizváry, a bourlesque alakok e jeles ábrázolója szokott humorával, s komikumaival szünni nem akaró derültségben tartá a közönséget. Az iszákos mendikás, ki a vendégszerető házigazdát leissza és a szobalánynak a kisasszony helyett udvarol, jelenetről-jelenetre jobban megnevetteté a közönséget. A vendég mellett Abonyiné asszony (Rafaela szobalány) Roth Etelka k. a. (Rózsi, Zsuzsi) Szathmáry Árpád (Bojti) emlithetők dicsérettel. Ma közkivánatra ismét az „Egy a mi népünkből" kerül szinre, mely szombaton oly rendkivüli batást tett, hogy az alkalmi couplettek elénekelése után Vizváryt 8-szor hivták ki.

* **Megjelent** s hozzánk beküldetett a Wührl Jákó által jelesen szerkesztett „Magyar közlekedés ügy" juliusi füzete kitünő tartalommal.

* **„Tüntetés"** czimü czikkünkbe tegnap több rendbeli értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. Az első oldal utolsó basában felülről a 9-dik sorban: „általunk már elmondatott", igy olvasandó: „általuk már elmondatott." Továbbá ugyancsak az utolsó hasában, első kikezdésben e mondat: „Aztán a választások óta nagyon is változtak a körülmények, mert azon melegség, mit a keblek az önök által felvett csábos és vonzó „szabadelvü párt" czim a keblekben támasztott, a rideg való által Reaumur szerint fagypontra szállt alá." Helyesen igy igazitandó ki: „Aztán a választások óta nagyon is változtak a körülmények, mert azon melegség, mit az önök által felvett csábos és vonzó „szabadelvü párt" czim a keblekben támasztott, a rideg való által Reaumur szerint fagypontra szállt alá", stb.

* **Ménlótelep árverezés.** A m. kir. áll. méntelepekből kisorolt 47 db. ménló f. é. julius és augusztus hó folyamában a következő helyeken és napokon fog nyilvános szóbeli árverés utján a legtöbbet igéröknek eladatni, u. m. 1. Eperjesen 7 drb. ménló f. é. aug. hó 4-kén. 2. Debreczenben 13 db. f. é. aug. hó 14-kén. 3. Czegléden 3 drb. f. é. jul. 17-én. 4. Temesvárott 5 drb. f. é. jul. 21-én. 5. Baján 6 drb. f. é. jul. 17-én. 6. Mezőhegyesen 2 db. f. é. jul. 23-án. 7. N.-Tapolcsán 3 drb. f. é. jul. 22-én. 8. Sz.-Fehérvárott 8 drb. f. é. jul. 11-én. Ezen mének legnagyobb része csupán előhaladtabb kor miatt soroltatott ki az áll. méntelepekből, de nemcsak használatra, hanem kisebb tenyésztőknél még tenyésztésre is jól alkalmazhatók. Az országos lótenyésztés érdekében tehát mindazon tenyésztők, kik megyéjök lótenyészbizottmányi elnökétől oly ajánló iratot mutatnak fel, mely szerint az árverésen legmagasabb igéretük folytán megvett mént tenyésztésre használni fogják, azon előnyben részesittetnek, hogy a vételárnak csak egy harmadát kell azonnal az árverés helyén készpénzben kifizetni, másik két harmadáról pedig egy az 1876. évi decz. hó 31-én lejáró kötelezvényt állithatnak ki. — Ily kedvezmény mellett azonban egy tenyésztő legfeljebb két mént vásárolhat. Minden ily ajánlatot fel nem mutató vevő tartozik az egész vételárt az átvétel előtt a helyszinén rögtön lefizetni. Az árverés helye és órája az illető város polgármesteri hivatalában, illetőleg elöljáróságánál lesz megtudható. Budapesten 1876. évi junius hó 30-án. A földmivelés, ipar- és kereskepelmi m.-ki. miniszteriumtól.

* **Felültette valaki** a Budapesten megjelenő lapok nagy részét a menyiben egy innen küldött táviratban a vasárnap tartott szabadelvü párti gyülésről azt állitják, hogy ezernél több egyén volt jelen a gyülésen. No hiszen azon tudósitók, kik e sürgönyöket gyártották, valószinüleg nem is duplán, hanem háromszoroson láttak, mert bizon ama gyülésen megjelentek számát legjobb akarat mellett is többre 350-nél nem lehetett tenni. Legjobban azon csudálkozunk, hogy a félhivatalos Budapester Correspondez, me.yben pedig hitelt érdemlő közlemények szoktak megjelenni, szintén rászedetett egy ily sürgönynyel.

* **Gyászjelentés.** Fájdalommal tudatjuk kedves fiunk, illetőleg testvérünk Fehér Gyulának hosszasbb időkig szenvedett betegsége után, 9 éves korában, folyó hó 10-én, d. u. 4 órakor történt kimultát. Földi részeit folyó hó 12-én délelőtt 9 órakor fogjuk a piacz-utczai 1588. sz. háztól a hatvan-utczai temetőbe örök nyugalomra kisérni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és a fájdalmainkban résztvevő t. közönséget tisztelettel meghivjuk. Debreczen, 1876. julius hó 11-én. Fehér Hermann és neje Rotter Klára, Erzsébet, Domokos, Karolin, Imre, Mari, Géza, Ferencz gyermekeink nevében is.

* **A hortobágyon**, az ugynevezett ökörjáráson, eső hiánya miatt fü sem nőtt, ugy hogy ott csak pusztaföld látható. A gazdák, mint minket értesitenek készülnek állatjaikat onnan elhajtani.

* **A kolozsvári** m. k. tud. egyet. tanácstól a következő sorokat vettük: A nmt. m. kir. vallás és közoktatási minister ur mult 1875. évi deczember hó 10-én 30,446. sz. a. kelt magas intézkedésével a rendelkezése alatt álló fő és középtanodákban s igy ezen kir. tud. egyetem is az eddig augusztus és september hónapokban tartatni szokott nyári nagy szünidőt julius és augusztus hónapokra tette át s megrendelte, hogy a jövő $187^6/_7$-ik tanév f. 1876. september hó 1-én kezdődjék. Ennek következtében kir. tud. egyetem tanácsa felhivja minden érdeklődő figyelmét arra, miszerint a kolozsvári m. kir. tud. egyetem a jövő $187^6/_7$-ik tanévre a beiktatás és beiratás rendes határideje 1876-ik september 1-től 14-ig bezárólag van megállapitva, s hogy a tanulmányi,, fegyelmi és leczkepénz szabályzat 7-ik §-a értelmében a beiratás csak személyes jelenkezés mellett történhetik. Egyszersmind tudatja ezen kir. tud egyetem tanácsa, $187^6/_7$-ik tanév ünnepélyes megnyitása folyó évi september hó 10-én lesz. Az egyetem tanácsának f. évi május 27-én tartott üléséből. Kolozsvárt, 1876. junius hó 10-én Ernszt Géza rektor.

* **A megyeház** ügyében kiküldött bizottság, mint értesültünk, már felhivta a „Fehérló" vendéglő bérlőjét, hogy miután a vendéglőnek megyeházzá alakitását nemsokára foganatositani szándékoznak, e czélból nevezett vendéglőt mielőbb adja által.

* **Gyászjelentés.** Mélyen megszomorodott szivvel jelentem felejthetlen jó nőmnek Zichermann Katz Henriette asszonynak f. évi julius 10-ken reggeli 5 órakor, 5 percznyi rövid szenvedés után az Óhati-pusztán, életének 52-dik és boldog házasságunknak 34-dik évében szélhüdésben történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó évi julius 11-én délutáni 5 órakor, fognak itt helyben (Kisvárad-utcza Bulszter ház) eltakaritatni, mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket tisztelettel meghivom. Debreczen, 1876. julius 10. Katz Henrik; Mihály fiam és neje Ederer Emma, valamint unokáim nevében is. Béke poraira!

* **A helybeli kereskedelmi** szaktanoda, folyó évi értesitője, melyről lapunk tegnapi számában már, tettünk emlitést, Herzl Márk urtól ez intézet egyik tanárától „Járadék és életbiztositás" czimü kitünően irt értekezést tartalmaz, mely statistikai adatok alapján irójának kiváló szakértelméről tanuskodik, s mint ilyet ajánlhatjuk a t. érdeklődő közönség figyelmébe.

* **Győrössy Gábor** irnoknak lapunk tegnapi számában ujdonságok közt megjelent soraira nézve illetékes helyről vett felvilágositás folytán helyreigazitás képen megjegyezzük, mikép 1-ször nevezett irnok ellenében emelt vád annyira nem alaptalan volt, hogy Gy. G. az ellene bejelentett cselekményben — nevezetesen: egy hivatalos okmánynak általa önkényesen lett megmásitásában nemcsak a helybeli kir. törvényszék — hanem a fellebbezési forumok által is bünösnek kimondatván, mint vétkes: megdorgálásra itéltetett. 2-or A város főjegyzője — mint abban az időben mikor ama cselekmény elkövettetett, — a polgármester betegsége folytán ennek törvényes képviselője, csak hivatalából kifolyó kötelességét teljesitette, midőn a neki bejelentett tényt az 1870. XLII. törv. értelmében közbetett fegyelmi vizsgálat folytán a városi bizottsági közgyülésnek bejelentette; s ezzel az ő további teendője ezen ügyben meg is szünt. 3-szor. A nevezett irnok által felszámitott dijak számtételei sem állják ki a higgadt birálatot, mert azon napdijjak összege, mely az ő állásáról való felfüggesztés ideje alatt a helyette dolgozó egyén részére fizettetett a város által: leszámitandó azon végösszegből, melyet nevezett irnok a maga szempontjából igen magasra csigázott. (Ez ügyet jelen közleménynyel befejezettnek nyilvánitjuk — Szerk.)

* **Komáromi** levelezőnk tudósitása szerint az ottani tüzoltók folyó hó 9-én tartották nyári mulatságaikat az ácsi erdő azon részében hol a 48-iki honvédek emlék szobra áll. — E hó másodikán pedig az ekecsi határban két vándort ismeretlen tettesek nehány krajczárért annyira elvertek, miszerint a rablók holtnak gondolván őket, öltönyeiktől megfosztva egy árokba vonszolták. Azonban azok később magokhoz jöttek, s az eseményt a legközelebbi helységben feljelentették. — A tettesek nyomoztatnak. Julius 5-en estve a Dóra sziget egyik kertjében, egy munkás leány egy fára mászván gyümölcsért, arról le zuhant, és egy karóba esett oly szerencsétlenül, hogy meg maradásához kevés remény van. Két gyanus egyént ismét elfogtak, s a megyeháznál azonnal elzárták. Egy Pinke nevü komáromi születésü, volt 48-iki Hunyadi huszár káplár, keresetképtelen nyomorék, midőn neki a Haynau alapitványbai felvétel ajánltatott azt vissza utasitotta, „inkább éhen halok meg" mondá.

Szerkesztői nyilt posta.

— Többeknek: Csak azon esetben lehetne a török szomszédnak fegyveres támogatást nyujtani, ha ezt a kormány megengedné, és ha legalább pár száz főnyi csapat légio czimen vállalkoznék. A török sorezredekbe idegen csak az iszlám felvétele után léphet. — Azon hir pedig, hogy Klapka táboroknok török hadparancsnokságot vállalt volna valótlannak bizonyult, mert a táboroknok ez idő szerint Nizza mellett Bexben tanyázik, még pedig gyarló testi állapotban. Mezőtur F. J. urnak. Az ön közleménye csak azon esetben lehetne közölhető, ha annak teljes igazságáról hiteles uton juthatnánk meggyőződésre. A sajtóhatóság irányában felelősséget, egy ismeretlen név aláirás még nem vállalhathat velünk. Azt pedig nem tehetjük fel, hogy ön csak ugy barátságból egy rakás sajtópört óhajtana akasztani a szerkesztőség nyakába. Köbölkut K. G. urnak: Jó napot.

LEGUJABB.

— **Budapest**, jul. 11. A magyar kormány körök a leghatározottabban kijelentik, hogy a keleti eseményekkel szemben teljes semlegességet követnek

— **Zára**, jul. 10. A montenegróiak három napi küzdelem után ostrommal bevették Gacko erődítményeit s most tovább vonulnak.

Belgrád, julius 10. Szerb részről jelentik, hogy Alimpics bevette Kis-Zvornikot. Két franczia harcztéri levelező, ugy szinte Wallseo bécsi tudósító is nem messze Krusevactól megsebesittetett.

Felelős szerkesztő:
TISZAI DÁNIEL.

Nyilttér.

Értesités.

Van szerencsénk értesiteni a n. é. közönséget, miszerint engedve a több oldalról kifejezett óhajnak, elutazásunkat jövő vasárnapig elhalasztottuk, s addig mindennap uj mutatványokkal bővitett előadásokat fogunk tartani, melyekre a t. közönséget ezennel meghivjuk, s reméljük valamint eddig, ugy ezutan is tömeges pártfogásban fognak bennünket részesiteni.

Tisztelettel

Kiss és Pizi.

262 1—1

HIRDETESEK.

LINZER VILMOS-féle
férfiruha mü-terem
(Debreczen, főpiacz Nánásy-ház, a „Bika" mellett)

Ajánlja a n. é. közönségnek ez idényre belés külföldi szövetekből dusan felszerelt raktárát; mindennemü uri öltönyöknek és egyenruháknak elkészittetését elvállalja, s gyors pontossággal teljesiti. Ajánlja továbbá saját készitményü, nagy választéku kész

RUHA-RAKTÁRÁT

urak és gyermekek számára,
a legolcsóbb árszámitás mellett.

Megrendelések vidékről, a mell felső bőségének feladása mellett, a legpontosabban teljesittetnek.
Ajánlja magát a n. é. közönség becses pártfogásába
96 20—74 **Kohn Vilmos,**
üzletvezető.

Titkos betegségek
és
bőrbajok
gyógyittatnak **RICORD** párisi egyetemi tanár egyedül biztos gyógymódja szerint,

FOGAK

és azoknak tövei fájdalom nélkül kihuzatnak.

Weisz Gyula,
a budapesti csász. és kir. katona főkórház volt osztály orvosa, kiérdemelt államvasuti és bányamü-orvos által.

Lakik: Miklósutcza Mózes Lajos-féle ház 2079. sz. 115 21—100

Ajánlkozás.

Egy mindennemü épitkezésnél jártas egyén, ki ugy az ács munkáknál, mint az épitészetnél teljes szakképzettséggel bir, ajánlja magát helyben vagy vidékre ilynemü munkákra, akár vállalkozóként, akár rendes fizetésre.

Értekezhetni eziránt e lapok kiadóhivatalában.

252 2—2

UMRATH és TARSA,
prágai gazdasági gépgyáros

ajánlja a t. cz. gazdálkodó közönségnek szabadalmazott gömbölyü szeges 2—6 lóerejü oszlopjárgany szállitható, álló és kézi **cséplő gépeit** jótállás mellett.

Megrendelhetők **Poszert János** ur által Debreczenben, ki szinte, rajzokkal és kezelési utasitásokkal bővitett gyári árjegyzékkel ingyen szolgál.

230 8—

Birtokeladás.

A kólyi határon a szőllőhegyre felnyuló kies helyen fekvő épületekkel gazdagon felszerelt 60 = hatvan hold föld (Kovács Józsi-féle) tagbirtok minden órán örök áron eladó vagy bérbe vehető.

Feltételek megtudása és szerződés megkötés végett fordulhatni a tulajdonos Reisz Dávidhoz Debreczenben, vagy Balog Lajos ügyvéd urhoz Székelyhidon.

247 6—13

Ujabb és finomabb Gummiban!
Párizsi czikkek egész uj tárgyak:

Gummi és **valódi halhójag** 1—4 frtig tuczatonként, **Empecheur**, elismert czélszerü készület éjjeli magömlések akadályoztatásához, drbja 2 frt használati utasitással; **sebészeti müszerek** és **készülékek**, kötőlék és sérkötőlékeket szállit

John Zieger, Gratz, Herrengasse 15.

Raktár mindennemü **Gummi árukban.** Árjegyzék ingyen.

232 4—10

Árverési hirdetmény.

A H.-Hadház város tulajdonához tartozó. s városháza szomszédságában a folyó évben szilárd anyagból ujonnan épült, s vasajtókkal ellátott 5 bólt helyiség, — az azokhoz tartozó egy-egy szobával — a városi számvevői hivatalnál bármikor megtekinthető, feltételek mellett, a folyó julius hó 16-án d. u. 4 órakor tartandó nyilvános árverésen a folyó év aug. hó 1-ső napjától az 1879. év végeig haszonbérbe fognak adatni, mire a bérleni szándékozók meg hivatnak.

Kelt H.-Hadházon az 1876-ik év juni hó 30-án tartatott tanácsülésből.

H.-Hadház város tanácsa.

246. 3—3

Halálozás következtében
az örökösök által
nagy végeladás

rendezett, és pedig porcelaine-cserép árukból a legfinomabb bel- és külhoni készitmények, mint:

Ebédkezési teritékhez kellő felszerelés				10 ftól	90 ftig
Kávé-asztali	„	„	„	4 „	25 ftig
Thea	„	„	„	5 „	30 „
Mocca	„	„	„	10 „	19 „

Ugyanitt a fényüzési igényeknek megfelelő pórcelainte cserép edények a beszerzési gyári árakon megszerezhetők.

A fegyvergyüjtemény czikkei végkép becsáron alól is elárusitatnak.

A. Hoffmann,

Budapest, ferencziek-tere 2-ik sz.
254 1—3

Épen most jelent meg s alólirott könyvnyomda- s kiadóhivatalától megszerezhető:

Szakácskönyv izraelita nők számára,

szerkesztve ***Lederer*** szül. ***Krausz Teréztől.*** Alapos utmutató, hogy miképen lehet mindennemü és legjelesebb eredeti étket is zsidó konyha szerint a legizletesebben s legolcsóbban elkésziteni.

Szerkesztőnőnek 40 éven keresztüli összegyüjtött tapasztalatai által, minden izraelita háziasszonynak, kisasszonynak, gazdasszonynak alkalom adatik, **minden előgyakorlat nélkül husételket, tésztákat. befőtteket, fagylaltot, liqueröket** a legizletesebb módon s legolcsóbban elkésziteni, s egyszersmind a legnagyobb takarékosságot s változatosságot eredményezhdt általa a kunyhában, miután az abban foglalt 600 drb. ételkészitési módozat közt nagyon sok még eddigelő kevesek által ismert is van.

E könyvnek nem szabad sehol sem hiányzani, annyival is inkább, mert szép kiállitása mellett nagyon olcsó. **Ára füzve 1 frt.** Kötve 1 frt 50 kr, bérmentve küldve 10 krral több,

Dessauer Miksa könyvnyomda s kiadóhivatala.

Budapest, 3. koronautcza 26. sz.

249 1—6

KANN és HELLER

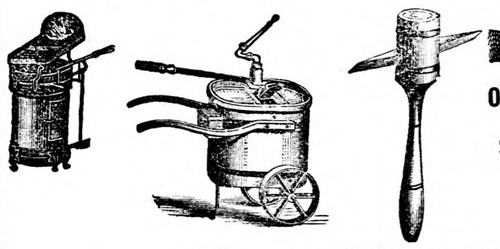

BUDAPEST;
országuti Károly-kaszárnya épületben
ajánlja

gép-szijjakból

különös erős minőségben, kovács és lakatos szerszámokból, malom szerelvények, **fujtatók** és tábori kovácsmüeszközökből; furrógépek, **esztergák**, szivattyuk, fecskendők, fuvók, viz- és légmentesitő eszközök, tömlők, köt- és rács-fürészekből, **üstcsövek**, csőlégmentesitő készülékek, cső-kefék, vizállásmérő üvegek, gummi szijak, **kátrányos takarók**, srófok, kötőszegek és gépolajból stb. stb.

állò gazdagon felszerelt raktàrukat.

Régi hibás manométereket uj Schäffer és Buddenberg-félékkel 10 frtnyi ráfizetés mellett becserélünk.
Képes árjegyzékünket ingyen és bérmentve megküldjük.

217 4—6

5289/1876

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miszerint a felperes **Holcsy Arnold** részére alperesek **Debreczeni Mihály** és neje **Szilágyi Sárától** 1500 afrt tőke és járulékai erejéig lefoglalt ingatlan u. m. a debreczeni 1812. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. alatt bejegyzett s 4200 afrtra becsült kismesterutczai 1234. sz. házastelek és 8 hold 700 □ öl ondódi szántóföld a megkisérlett első árverésen el nem kelvén, az a kitüzött második határidőben folyó évi jul. hó 22-kén a törvényszék tárgyalótermében d. u. 3 órakor végrehajtó Török Péter által megtartandó árverésen szükségesetére becsáron alól is elfog adatni.

Kikiáltási ár a becsérték; az árverelők által leteendő bánatpénz 420 frt.

A vételár 3 egyenlő részletben a leütéstől számitott 1, 2 és 3 hónapok alatt esedékes 6% kamatával a telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; a bánatpénz az első részletbe tudatik.

A többi feltételek a kiküldöttnél és a telek hivatalban megtekinthetők.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1876-ik évi junius hó 30-án tartott üléséből.

Becske Lajos elnök. **Szentpétery Sándor** aljegyző.

251 1—3

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetlenségi párt.**

Debreczen, nyomatott a részvény társ. könyvnyomdájában. 1876.